

Odyseja Homera

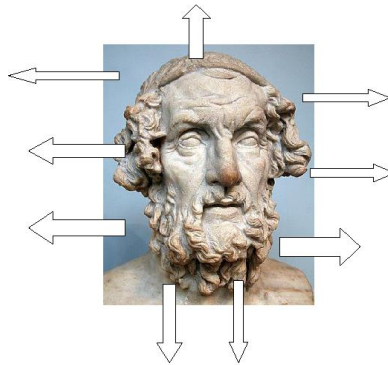
Karta pracy

.....
Imię i nazwisko

.....
klasa

.....
data

1. Przedstaw najważniejsze informacje dotyczące Homera:

2. Co wiesz o Odysie :

- a) Królu :
b) Dowódcy :
c) Żeglarzu :
d) Ojcu i mężu :

3. Przeanalizuj kolejne sytuacje, w jakich znalazł się Odys i opisz jego stany emocjonalne. Pamiętaj o chronologii wydarzeń.

	Sytuacja	Stan emocjonalny bohatera
1		
2		
3		
4		
5		
6		

4. Spośród wszystkich cech wybierz jedną, która – Twoim zdaniem- najwyraźniej charakteryzuje bohatera. Uzasadnij, dlaczego akurat tę cechę wybrałaś (eś) :

- a) Cecha :
- b) Sytuacja, w której najbardziej się uwydatniła :
- c) Uzasadnienie :
5. Jakie słabości zauważasz u bohatera spod Troi?
.....
6. Wymień sprzymierzeńców i wrogów Odysa :
a) Sprzymierzeńcy :
- b) Wrogowie :
7. Dokonaj oceny bohatera :
.....
.....
.....
.....
8. Zinterpretuj zdanie : *Każdy z nas jest Odysem, co wraca do swojej Itaki* :
.....
.....
.....
9. Uzasadnij, że *Odyseja* to epopeja homerycka. Wszędzie podaj konkretne przykłady:
a) Narrator :
- b) Równoległość dwóch akcji :
- c) Opis historycznych wydarzeń przełomowych :
- d) Realizm i fantastyka :
- e) Środki poetyckie (jakie?) :
10. Podaj tytuły książek i filmów, w których został ukazany motyw podróży :
-
-
-
-
-
11. Przeczytaj poniższy tekst, następnie odpowiedz na pytania.

Janina Abramowska, *Odys współczesny*

[...] Mitografowie przypisują sprzeczności charakteru Odysa jego pochodzeniu: jako syn szlachetnego Laertesu reprezentuje warstwę wodzów i dziedziczy jej rycerski etos, jako wnuk słynnego z forteli Autolikosa przechowuje w sobie element niski, plebejski. Dotyczy to zarówno postępowania bohatera (już u Homera występuje w kilku sytuacjach *niegodnych epopei*: w żebraczych łachmanach, pod brzuchem Polifemowego barana), jak wiązanych nim kategorii stylowych – może to być tak patos, jak trywialność i komizm. W odróżnieniu od innych mitologicznych bohaterów dwudziestowieczny Odys komiczny nie musi więc być rezultatem parodii.

Główną stałą cechą Odysa jest *mądrość*, którą dziś nazwalibyśmy raczej inteligencją, etycznie neutralna. Jako faworyt Ateny uosabia pierwiastek kultury (w odróżnieniu od *dzikości*) i samowiedzy [...].

Ta sama inteligencja objawia się jednak indziej jako lisia przebiegłość, przewrotność, mistrzostwo w zakresie cynicznych manipulacji. [...] Generalnie jednak Odys współczesny zachowuje swoją

niejednoznaczność. Bywa dobry lub zły, ale częściej zarazem i dobry, i zły, zmienny i wewnętrznie sprzeczny. [...]

Jego rysy negatywnie pogłębili tragicy, przedstawiając go jako cynicznego zdrajcę (w sprawie Palamedesa, a także Ajaksa) i jako bezwzględnego prześladowcę bezbronnych trojańskich jeńców. [...] Jednakże w tradycji zachodniej ukształtował się również obraz przeciwny, wyprowadzony z alegorezy Homera: Odys cierpliwy, wytrwały i mężny – stoicki wzór Cnoty.

[...]

O kluczowym znaczeniu Odysa stanowią jednak nie te role i zastosowania cząstkowe, ale fakt, że wciela on najpełniej archetypowy wzorzec *homo viator* - człowieka wędrującego, wzorzec, którego interpretacja wiązała się od wieków z centralną problematyką antropologiczną. Dlatego właśnie dzieje imiennego tematu Odysa przebiegały paralelnie do dziejów ogólniej rozumianego tematu (obrazu) wędrowki. Przypomnijmy: chodzi o jedną z sytuacji elementarnych, która daje się uchwycić w powszechnym doświadczeniu życiowym, ale ma też swoje odbicia myślowe i artystyczne.

Przemiany zachodzące w świadomości zbiorowej znajdują wyraz w zmiennej waloryzacji dwu przestrzennych biegunów wędrowki, jakimi są DOM i ŚWIAT.

Warto pamiętać, że cała właściwie kultura dawna preferuje układ DOM (+); ŚWIAT (-).

Ci, którzy znajdują się w *świecie*, nie mogą powrócić do domu, są nieszczęśliwi, grzeszni, przeklęci – w pojęciu chrześcijańskim dotyczy to wszystkich *wygnańców Ewy*. Wędrowanie jako stały, świadomie wybrany sposób życia nie mieści się w horyzoncie społecznej akceptacji, dotyczy co najwyżej pogardzanych *ludzi luźnych*, w literaturze zaś – bohaterów karnawałowych, szaleńców lub łotrzyków. Jedynie pożądanym, sensownym, a zarazem godnym szacunku rodzajem wędrowki jest podróż powrotna, której trasa kończy się w tym samym punkcie, w którym się zaczęła: w Domu.

Otóż przez wieki wzorcowym przykładem takiej wędrowki była właśnie *Odyseja*. Ona też wyznaczyła pierwszy z dwu głównych stereotypów Odysa, który Stanford nazywa *dośrodkowym*. Powrót oznacza przejście ze świata obcego, świata dziwów, w którym bohater był intruzem lub gościem, do świata swojskiego, odzyskanie własności i utraconych ról społecznych – syna, ojca i władcy. Także męża. [...]

1. Jakie było pochodzenie Odyseusza?

.....

2. W jaki sposób przedstawiany jest Odyseusz w literaturze?

.....
.....

3. Jaki archetypowy wzorzec realizuje Odys i na czym on polega?

.....

4. W jaki sposób w kulturze dawnej przedstawiana była opozycja DOM – ŚWIAT?

.....

5. Jakie było stereotypowe ujęcie tematu wędrowki Odyseusza?

.....
.....

.....
l-ba punktów

.....
ocena

.....
data sprawdzenia

